Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA  СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 213. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 9, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 9-го ЛИСТОПАДА 1995 р. Ч. 213. РІК CII.

ЛІВІ СВЯТКУВАЛИ РІЧНИЦЮ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Київ (УНІАР). — Кілька тисяч чоловік взяли участь у демонстрації й вічу, зорганізованих 7-го листопада у Києві лівими партіями й організаціями з нагоди 78-ої річниці большевицької революції.

Демонстранти пройшли від майдану Слави до площі Ленінського Комсомолу, де й провели віче, на якому з промовою виступили перший секретар ЦК Компартії України Петро Симоненко, віце-спікер парляменту й один із лідерів Селянської партії Олександер Ткаченко та голова Верховної Ради, соціаліст, Олександер Мороз. "Ми реалісти, — сказав він, — революція у 1917 році була, і ні замовчати цю подію, ні закритися від неї нікому не вдасться. За великим рахунком, самостійна українська держава проросла із Великої Жовтневої соціялістичної революції".

Учасники віча ухвалили резолюцію, в якій закликали трудящих боротися за "Українську Радянську Соціялістичну Республіку". Вони висловили також рішучий протест київській міській адміністрації та її голові Леонідові Косаківському, які не дозволили проведення будь-яких демонстрацій 7-го листопада на Хрещатику. Ліві вбачають у цьому порушення прав людини і мають намір звернутися з цього приводу в прокуратуру, а також до Ради Европи, щоб вона не приймала передчасно Україну у свої члени.

Націонал-демократи провели в той самий день маніфестацію від пам'ятника Шевченкові до собору св. Софії, де влаштували жалобне віче пам'яти жертв тоталітарно-комуністичного режиму. "Коли демократи матимуть реальну владу, — побіцяв голова НРУ Вячеслав Чорновіл, — вони притягнуть до суду комуністів, винних у ґеноциді українського народу". Лідер соціялістів О. Мороз, котрий спеціяльно для виступу прийшов з одного віча на друге, закликав присутніх до примирення й об'єднання зусиль для розбудови незалежної української держави. В. Чорновіл, котрий мав у відповідь виступити на вічу комуно-соціялістів, не був допущений до слова, незважаючи на клопотання О. Мороза.

Кожен українець винен Росії понад 100 долярів

Київ (УНІАР). — З-поміж усіх держав СНД, котрі разом заборгували Росії за паливно-енергетичну продукцію 5.8 блн. дол., український борг є найвищим і становить близько половини означеної суми. В перерахунку на душу населення цей борг не такий уже й великий, проте якщо перекласти його на саму лише працюючу частину населення, то він складе понад 100 дол. на особу, а це нині є більш як дві місячні платні пересічного працівника в Україні.

Російський уряд заявив, що з наступного року кредитуватиме закупівлю російської нафти і газу країнами СНД лише за наявности твердих гарантій, зокрема під заставу нерухомої власности.

Росія погрожує "відповідним резонансом"

Київ (УНІАР). — Міністерство закордонних справ Російської Федерації звернулося до МЗС України з проханням "неупереджено розглянути" рішення про примусовий розпуск радикальної шовіністичної організації "Русская община Севастополя". Тепер цю справу розглядають у севастопільському міському суді, при чому участь у всіх засіданнях бере генеральний консул РФ в Одесі В. Нємцов.

Яким чином українське МЗС має впливати на рішення суду, — російська сторона не з'ясовує, зате однозначно стверджує про "надуманість звинувачень" проти "Русской общини" й застерігає, що судова розправа над безневинними екстремістами "стане приводом для загострення ситуації" й "призведе до відповідного резонансу у російських політичних колах".

В. Жириновський знову обіцяє

Москва (УНІАР). — На черговій пресовій конференції сумнозвісний лідер російських "лібералів" Владімір Жиріновский заявив, що Україна не є ніякою незалежною державою, бо живе виключно за рахунок Росії: "Це старий добрий дядечко Боріс Єльцин дає їй газ, нафту, паливо. Але завтра інший президент відключить трубопроводи, і тоді вся голодна Україна вийде на вулиці й від Кучми залишиться кучка".

Як завжди, головний російський "лібераг" побіцяв після своєї перемоги на виборах повернути Росії її історичні землі — Білорусь, Україну, Казахстан, а також приєднати Грузію і Середню Азію. Він нагадав, що в Росії середній вік життя чоловіків 59 років, а тому нема чого дивуватися, що 65-річний Боріс Єльцин так часто хворіє. "Треба дивуватися, чому він ще взагалі живий", — оптимістично ствердив вождь російських "лібералів".

Тим часом опитування громадської думки в Росії показують, що Жириновський та його партія справді мають непогані шанси на перемогу в близьких парляментських і президентських виборах. 42 відсотки опитаних називають ЛДПР "партією порядку й безпеки", 38 відс. — "партією соціяльної справедливости", 36 відс. — "партією трудящих", а 25 відс. — "партією всього російського народу".

ОПРИЛЮДНЕНО ЗВІТ ПРО ТРАГЕДІЮ У СРЕБРЕНІЦІ

Лондон. — Експерти незалежної науково-дослідницької організації, яка має назву Англо-американська рада інформації в ділянці безпеки, оприлюднили звіт щодо масових вбивств сербами мирного мусульманського населення у Сребреніці влітку цього року.

Між іншим, у цьому звіті стверджується, що З'єднані Стейти Америки знали про плян сербів захопити контрольовані ООН "зони безпеки" у Сребреніці і могли, при бажанні, унеможливити криваву масакру над кількома тисячами мусульман, в тому числі над жінками і дітьми.

Як засвідчують автори документу, починаючи від 17-го червня цього року, американська розвідка успішно прослуховувала щоденні переговори між начальником штабу сербської армії генералом Момчилом Пересічем і командуючим армією боснійських сербів Ратком Младічем. Ідею військової операції з метою захопити Сребреніцу подав Београд. Практичною акцією керував генерал М. Пересіч.

Тепер авторитетні міжнародні правозахисні організації і окремі політики звинувачують 300 голландських миротворців, що вони нічого не зробили, щоб оборонити мусулман від смерти. Під час згаданої сербської операції загинуло щонайменше 8,000 мусулман.

Вандалів каратимуть

Київ (Р. Р.). — У п'ятницю, 3-го листопада, на сесії Верховної Ради її голова Олександер Мороз запропонував підготувати проєкт закону щодо кари за акти вандалізму.

До цього спонукала інформація, що в Харкові невідомі особи спустошили могилу колишнього секретаря ЦК КПУ Володимира Івашка, який помер два роки тому.

О. Мороз запропонував акти вандалізму суворо карати, а злочинців негайно розшукати. Він зазначив, що на могилі В. Івашка пам'ятник буде реставровано на кошт держави і він, О. Мороз, особисто проконтролює виконання цих робіт.

У домі прем'єра Канади схоплено вломника

Оттава. — У понеділок, 6-го листопада, тут оскаржено 34-літнього Андре Делляре, мешканця Монтреалю, зловленого в столичній резиденції прем'єр-міністра Канади Жана Кретієна, у намірі вбивства.

О год. 2:45 ночі з суботи на неділю, 5-го листопада, дружина прем'єр-міністра Алін Кретієн почувши підозрілі звуки, встала з ліжка щоб перевірити їхнє походження. Вийшовши зі спа-

(Закінчення на стор. 4)

Помер мгр Б. Ластовецький

Ню Йорк. — Тут у місцевій лікарні в середу, 8-го листопада, проживши 95 років трудолюбивого життя помер мгр Богдан Осип Ластовецький, відомий нюйоркський громадський діяч.

Мгр Б. О.Ластовецький вперше побачив світ 17-го січня 1910 року у славному княжому городі Львові в родині Миколи і Марії з Вінтоняків Ластовецьких. Початкову, середню та вищу освіту закінчив дипломом магістра прав у рідному місті Львові. Він колишній суддя у Щирці та Чорткові. Покинувши рідну Україну під час хуртовини Другої світової війни ділив долю багатьох у переселенчому таборі в Ландсгуті, де також виконував обов'язки правника.

(Закінчення на стор. 4)



Св. п. Б. Ластовецький

В Ню Йорку показують фільми Параджанова

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як інформує нюйоркська преса, тут відбувається в днях 8-го — 16-го листопада у кінотеатрі „Фільм форум", 209 Гюстон вул. захід, фестиваль фільмів відомого режисера Сергія Параджанова, творця славного фільму „Тіні забутих предків", побудованого на творі Михайла Коцюбинського.

В рамках фестивалю будуть показані вісім фільмів, з яких деякі вперше в Ню Йорку. Крім „Тіней забутих предків", можна буде побачити ранній фільм С. Параджанова „Андієш" із 1994 року, як також „Легенда Сурамської фортеці", „Ашик Кериб", „Кольор гранату" та інші. В днях 10-го і 11-го листопада буде також висвітлений документальний фільм визначного кінокритика і знавця східньоевропейської кінематографії Рона Голловея п. з. „Параджанов. Реквієм".

Про точні інформації щодо дня та години висвітлення фільмів можна телефонувати на число (212) 727-8110.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Народний Рух має власний погляд на державні свята

КИЇВ. — Фракція Народного Руху України і парляментарна комісія з питань культури й духовности запропонували зміни до кодексу законів України про працю. Зокрема там, де йдеться про перелік державних свят, вони пропонують відмовитися від святкувань Жовтневої революції, запровадивши натомість такі загальнонаціональні свята: День Соборности України 25-го січня, Шевченківський День і День Української Культури 9-го березня, День Незалежности 24-го серпня і День Національної Злагоди 1-го грудня. Мало хто, однак, сумнівається, що прокомуністична частина Верховної Ради заблокує ухвалення цих поправок, як то вже не раз робилося з подібними пропозиціями.

Не хочуть відзначати річницю революції

ЛЬВІВ. — Голова Львівської Обласної Ради Микола Горинь видав розпорядження про святкування, 1-го листопада 77-ої річниці проголошення Західньо-Української Народної Республіки і рекомендував керівникам підприємств, установ, організацій, трудовим колективам замість 7-го листопада святкувати 1-го листопада, тобто роковини проголошення ЗУНР.

Комуністи далі домагаються референдуму з питань конституції

КИЇВ. — Представник КПУ Григорій Крючков, коментуючи рішення Центральної виборчої комісії відмовити у реєстрації ініціятивних груп, які збирають підписи за проведення референдуму, зазначив, що збір підписів все ж триває і „якщо їх буде мільйони, ні Верховна Рада, ні Президент не зможуть ігнорувати цього". Крючков також повідомив, що КПУ збирає підписи також і за резиґнацію Президента.

Кияни не люблять УНА, але й не схвалюють дій Уряду

КИЇВ. — Рішення Міністерства Юстиції про заборону УНА схвалює 37 відсотків киян, тоді як 38 відс. цього рішення не схвалює. З них 16 відс. вважає, що в Україні взагалі ніхто не має права приймати такого рішення, а ще 22 відс. вважає, що такі справи може вирішувати лише суд. Решта опитаних не цікавиться цією проблемою або не має щодо неї певної думки. Характерно, що найбільше підтримують репресивне рішення уряду дрібні (без вищої освіти) службовці, малокваліфіковані робітники та пенсіонери. А найменше — учні, студенти і підприємці.

УРП протестує проти святкування річниці Жовтневої революції

КИЇВ. — Українська Республіканська Партія виступила з заявою у якій гостро засуджує святкування 7-8-го листопада чергової річниці большевицької революції — події, що мала трагічні наслідки для України й українського народу. "В той час, коли навіть на батьківщині кривавого жовтневого перевороту ця дата рішуче вилучається з переліку державних свят, — говориться у заяві, — і навіть імперські сили Росії відмежовуються від комуністичних злодіянь, вище керівництво України, по суті, бере на себе ролю правонаступника розстрілів, депортацій, голодомору і ґеноциду українського народу". За чотири роки незалежности українським патріотичним силам так і не вдалося добитися вилучення цього сумнівного "свята" з офіційного календаря. Уряд фактично підтвердив державний статус "свята", приєднавши до нього ще один вихідний день і зробивши натомість робочим днем суботу, 4-те листопада. УРП цілком слушно кваліфікує ці факти як "принизливе заграванця з відверто ворожими антидержавними силами".

Кримська інтелігенція обороняє українську духовість і державність

Симферопіль (УНІАР). — Тут у понеділок, 6-го листопада, відбувся Всекримський конгрес інтелігенції на захист української духовности й державности. Він зібрав представницьку авдиторію — літераторів, педагогів, журналістів, працівників культури, представників громадських організацій.

Учасники зібрання були одностайними у визнанні того, що українська культура і духовість в автономії переживають занепад. Близько одного мільйона кримських українців не мають жодної української школи. Жахлива ситуація й у видавничій справі: за останніх п'ять років у Криму не вийшло жодної книжки українською мовою.

Основною причиною злиденного духового стану місцевих українців зібрання назвало відсутність необхідної державної підтримки. Цю проблему вирішено порушити на аналогічному Всеукраїнському конгресі, що розпочнеться в Києві 11-го листопада.

З'їзд, як вважають кримські українці, має сконсолідувати патріотичну, національно-демократичну інтелігенцію, щоб постійно зростав її вплив на державотворчий процес.

Український Братський Союз відзначив своє 85-річчя

Ґлен Спей, Н. Й. (Микола Дуплак). — В суботу, 28-го жовтня, гостинна оселя УБ-Союзу „Верховина" знову стала багатолюдна. Тим разом зійшлася українська громада, щоб спільно відзначити 85-річчя Українського Братського Союзу, бо за час свого існування ця суспільно-громадська і фінансова установа українства в Америці служила всяким добром своїм членам і цілій українській спільноті на цьому континенті, не забуваючи при цьому про Україну, іменем якої жили наші піонери і дальше живуть сучасники.



Уляна Дячук, предсідник УНСоюзу вітає учасників бенкету з нагоди 85-ліття УБСоюзу.

Доцінюючи працю і значення ювілята, свій привіт Братському Союзові та українській громаді надіслав президент Билл Клінтон, вказуючи на вклад українців у розбудову американського суспільства.

Свою високу оцінку праці УБСоюзу у надісланому привіті дав амбасадор України у ЗСА д-р Юрій Щербак, підкреслюючи поміч УБСоюзу у подоланні наслідків чорнобильської трагедії. Обидва привіти святочна громада прийняла рясними оплесками.

„Верховина" приймала гостей коктейлем, після якого у ресторані оселі відбувся святочний бенкет, що його відкрив голова УБС Іван Олексин, вітаючи при цьому гостей, а між ними предсідника Українського Народного Союзу Уляну Дячук і її чоловіка Володимира та Ірину Корчинську — головного касира „Провидіння" і її чоловіка Андрія, головних радних УБС і представників неукраїнських братських союзів з Пенсильванії (двох польських і русинського).

Бенкет попередили національні гимни Америки і України у виконанні Дарії Деревецької та всієї публіки, а відтак молитви, яку провели священики греко-католицької і православної церков — оо. Іван Тишкевич та Нестор Коваль.

Обов'язки конферансьє під час бенкету сповняв управ Ярослав Ґавур. На його заклик вшановано світлу пам'ять всіх урядників УБСоюзу, які через довгі роки віддано працювали для добра нашої організації. За світле майбутнє УБС конферансьє підніс тост, а громада відспівала „Многая Літа".

Під час бенкету відчитано багато привітів, які одержав ювілят у своє 85-річчя, в тому й від місцевого уряду Ґлен Спею, що його підписав Томас Ґілл. Окремо вітали УБС представники УНС — У. Дячук і „Провидіння" — І. Корчинська.

Між присутніми, які приїхали відзначати союзовий ювілей, крім членів Виконавчого Комітету УБС І. Олексина, Ю. Клапіщака, С.

(Закінчення на стор. 4)

Миколаївський авкціон пройшов успішно

МИКОЛАЇВ. — На першому приватизаційному авкціоні в Миколаєві 28-го жовтня було виставлено три фризиєрні і одне фотоательє. Всі об'єкти продано за ціну набагато вищу від початкової. При загальній початковій ціні 1 блн. 775 млн. карбованців їх кінцева ціна становила 14 блн. 450 млн. карбованців.

В АМЕРИЦІ

ДОСІ В ЗСА МОЖНА БУЛО бачити велику кількість закордонних лікарів, які працювали у публічних лікарнях, лікуючи вбогих і тих, що хворіють такими інфекційними хворобами як АІДС. Будучи випускниками закордонних медичних шкіл в різних країнах світу, до ЗСА вони приїздили на відбуття потрібних лікарських вишколів і залишалися тут працювати, будучи у державній програмі, яка на це дозволяла, якщо вони залишались на працю та практику в околицях, де брак лікарів. Тепер з уваги на спроби збалянсувати державний бюджет Уряд президента Билла Клінтона і Конгрес мають намір ці програми ліквідувати. Крім того американські лікарські угруповання, які досі радо приймали таких лікарів починають відчувати брак місць для місцевих випускників. Тим часом адміністратори громадських лікарень у паніці, що їм робити коли втратять велику кількість медичної обслуги.

ЗРОСТАЄ ПОЛІТИЧНА СИЛА нових профспілок у ЗСА. До такого заключення спонукує, зріст Каліфорнійської спілки тюремних охоронців. Згадана спілка під головуванням Дона Новея, також колишнього тюремного охоронця, зросла до дуже значної політичної сили в Каліфорнії з якою мусять рахуватися місцеві політики. Ця впливова профспілка у Каліфорнії підтверджує зріст нової індустрії в країні — тюремної, бо в країні за останніх 20 років втричі зросла кількість в'язнів, а при тому зросли також потреби приміщень для ув'язнених і охоронців для них.

У СВІТІ

У РИЗІ, столиці Латвії, відбувається суд над колишнім генералом-енкаведистом, 87-річним Альфонсом Новіксом, якого звинувачують у кривавих злочинах проти свого народу. Прокуратура вважає провину колишнього керівника НКВД і КҐБ абсолютно доведеною. В 1941 і 1949 роках А. Новікс був головним організатором насильницької депортації латвійців до Сибіру. Серед поданих судові свідчень є власноручні резолюції генерала про вигнання латвійського населення з рідної землі, а також його звіти для Москви про кількість знищених ним латвійських „націоналних партизанів". Державний звинувач Ульдіс Стреліс, який 11-річним хлопчиком разом зі своєю родиною опинився в Сибіру, вимагає для А. Новікса досмертного ув'язнення. Тим часом підсудний не визнає себе винним, кажучи, що він „чесно боровся з ворогами совєтської влади".

ПОВІДОМЛЕННЯ
до членів з виплаченими грамотами

Повідомляємо всіх, хто одержав лист із Головної Канцелярії про програму зміни виплаченої грамоти на грамоту з одноразовою вкладкою на підвищену суму, що речинець продовжено до кінця місяця. Вже висилаємо листи на наступний місяць. Користайте з нагоди та не відкладайте, бо ця нагода не повториться.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

А З'єднані Стейти роззброюються...

У кінці жовтня, завдяки телевізії, ми були свідками, як секретар Департаменту оборони ЗСА Вілліям Перрі і російський міністер оборони Павел Ґрачов по черзі натиснули на „ґудзик" вибухового пристрою і висадили в повітря бетонову шахту на одній з американських військових баз у стейті Мізурі. Ще недавно у цій шахті знаходилася міжконтинентальна балістична ракета з боєголовкою, націленою на Совєтський Союз.

Кілька років тому, коли ще існувала „імперія зла", таких ракет лише у Мізурі було 150. Але розпався Совєтський Союз, закінчилася „холодна війна", і ракети забрали, а тепер знищують і самі шахти, в яких вони розміщувалися. Російський міністер оборони знищив вісімнадцяту. Його американський колега зауважив при цьому: „Все моє свідоме життя існувала загроза нуклеарної катастрофи. А тепер ми займаємось знищенням цієї страшної зброї".

На перший погляд, все це заслуговує схвалення, адже смертоносна нуклеарна зброя, як кажуть, до добра не веде. „Ми хочемо знищити цю зброю не лише заради наших країн, але й продемонструвати іншим державам приклад для наслідування", — сказав П. Ґрачов, а В. Перрі додав, що „цей акт підкреслює величезне значення роззброєння, кінець нуклеарної загрози, яка так багато років висіла над нашими країнами і всім світом".

Гарні, гуманні слова, і дійсно було б добре, якби приклад Америки наслідували й інші нуклеарні держави. На жаль, на „військовій мапі" світу все ще вибухонебезпечним залишається Корейський повострів: комуністична Північна Корея зі шкіри лізе, щоб мати атомну бомбу. Другий небезпечний реґіон — „мусулманський півмісяць", який охоплює Південно-Західню Азію і Північну Африку. Це реґіон, де існує могутня і небезпечна комбінація з нафти, ісляму старої дати і ворожого наставлення до Заходу, особливо до З'єднаних Стейтів Америки. Та й сама Росія, яка успадкувала всі злі традиції Совєтського Союзу, не викликає особливого довір'я. Тому не випадково один з кореспондентів, який був присутній на церемонії вибуху шахти, жартома зауважив, що розумніше було б її не висаджувати в повітря, а пристосувати до якоїсь корисної справи, наприклад, знову помістити в ній балістичну ракету на випадок, якщо в Росії зміниться ситуація. І в цьому жарті є доля гіркої правди.

Кому б не належала влада в Білому Домі — демократам чи республіканцям, — але щодо Москви і одні і другі допускають одну і ту ж помилку: роблять ставку на вождя, який у даний момент перебуває у Кремлі, і ні в якому разі не хочуть бачити сил, які готові відправити цього вождя на смітник історії. Згадаймо Р. Реґена і Дж. Буша, які носилися з Горбачовим, як з писаною торбою, будучи впевненими, що він вічний. Але в серпні 1991 року Єльцин зіпхнув Горбачова з трону, і Джордж Буш тут же визнав нового вождя — Єльцина. І передав це визнання у спадок Клінтонові. Тепер Клінтон і його Уряд нікого, крім Єльцина, на бачать у Росії. А треба б бачити і Жириновського, і лідера російських комуністів Зюґанова. А що як завтра доведеться мати справу з ними? Можливо, пригодилася б тоді, хоч для постраху, балістична ракета у шахті на кукурудзяному полі, що у стейті Мізурі, яку передчасно висадив у повітря в жовтні 1995 року секретар Департаменту оборони В. Перрі разом зі своїм російським колеґою П. Ґрачовим.

Оборонний бюджет ЗСА почав зменшуватися ще при Реґені. В роки президентства Буша він зменшувався все більше й більше. Дж. Буш заплянував величезне скорочення оборонного бюджету на другу каденцію. Прийшовши до влади, Билл Клінтон взяв курс на тотальне роззброєння Америки, ще більше врізавши видатки Пентаґону. Новий бюджет віддзеркалює дану Клінтоном передвиборчу обіцянку добитися різкого зменшення видатків на оборону. Політичні коментатори підкреслюють, що це одна з небагатьох передвиборчих обіцянок, яку Клінтон має намір виконати.

Америка продовжує роззброюватися, не знаючи і не думаючи про те, якою буде завтра Росія, одна з нуклеарних держав. У той же час Адміністрація Клінтона підкормлює уряд Єльцина, надаючи йому фінансову допомогу і закликаючи до цього інші країни „великої сімки". Але американські доляри не врятували режим Горбачова. Не врятують вони і режим Єльцина.

Михайло Шпонтак

ПИХА ВЕДЕ ДО ЗАНЕПАДУ

II

Як останній засіб, твердить автор, оборонці російсько-американського партнерства повертають до справи оборони десятками тисяч одиниць ядерної зброї. Від початку нуклеарної доби великою проблемою стала не небезпека взаємної атаки, але можливе ядерне озброєння окремих держав. Щоб запобігти цій можливій загрозі, обі колишні надпотуги виявляють велике зацікавлення в побудові оборонних ракет проти далекосяжних ракет з ядерними боєголовками. Це можна осягнути без взаємних погроз, бо тут можливі спільні дослідження і розвиток таких далекосяжних ракет. Але у випадку погіршення російсько-американських стосунків і тут легко можуть спалахнути давніші суперечки „зоряної війни", що спричинить нову невдачу.

Коли ж російсько-американські взаємини, залякує автор, не покращають, справа „недоречности" (Росії) або щось і гірше може стати пекучою проблемою. Можливість співпраці та спільних угод щодо майбутніх завдань взаємної безпеки будуть утруднені, якщо доведеться полагоджувати і минулі проблеми. Багато часу і аналітичного міркування забере справа відвернення небезпеки від економічно-мілітарного китайського ґіганта. Дивно, що російсько-американські стосунки майже ніколи не є частиною цього рівняння, а це помилка. Повинно бути ясним, що якщо колись доведеться творити ширшу коаліцію для стримання Китаю, орієнтація Росії була б критичною. Далі автор повертає до пози типової „доброзичливости старшого брата", що, мовляв, Росія допомагала Україні, яку багато вважають основою миру і безпеки у Східній Европі. З другого боку російська політика щодо Ірану є шкідливою. Незалежно від погляду на ці справи, треба, одначе, ствердити, що тяжко буде надати Україні суттєву допомогу у випадку погіршення російсько-американських стосунків. У той сам час, легше Москві буде припинити нуклеарну доставу до Ірану, якщо російсько-американські стосунки покращають.

В тіні російсько-американських суперечок щодо поширення НАТО, продовжує автор, може це й безнадійно говорити, як справитись з накресленими справами. Але їх не можна відкладати. Тут потрібно здорового глузду й задуму, чи партнерство оплатиться, чи залишиться реторикою.

Закінчуючи ці рядки, можна прийти до висновку, що автора болить, коли Росію вважають недоречністю (зайвою). А тут і питання, чим Росія допомогла Україні — хіба тим, що своїм жорстоким наскоком на самовідданих героїчних чеченців Москва показала своє незмінне обличчя. Чергове питання до автора: чи Російська Федерація витримала б ще одну таку акцію з почуттям вищости і всемогучости як варварську напасть на свободолюбну Чечню. Москві треба визнати всі злочини, заподіяні колишнім поневоленим народам і правдиво признати незалежність всіх новопосталих незалежних держав, починаючи від спільного (українсько-російського) встановлення державних демаркаційних стовпів вздовж російсько-українського кордону. Відтак почати серйозні діялоги і переговори між РФ і сусідніми незалежними державами як рівний з рівним для співпраці і подолання спільних проблем у всіх ділянках життя без російських сфер впливу, для взаємних економічно-політичних інтересів держав реґіону.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Олесь Наклович

О. Герасименко-Олійник захоплює критиків і публіку грою на бандурі



О. Герасименко-Олійник з оркестрою.

В суботу, 21-го жовтня ц. р., в столиці Каліфорнії Сакраменто на відкритті музичного сезону прозвучала українська бандура в поєднанні з Симфонічною оркестрою „Камелія". Бандуристка Оля Герасименко-Олійник була солісткою в американській прем'єрі Концерту ч. 2 для бандури з оркестрою свого чоловіка композитора Юрія Олійника.

Цей концерт був спеціяльно написаний для неї в 1993 році і світова прем'єра вже відбулася в родинному місті Олі Львові з участю Львівської симфонічної оркестри в червні цього року.

Про американську прем'єру в рецензії, опублікованій 23-го жовтня в газеті „Сакраменто Бі", критик Вілліям Ґлакін написав, що Оля Олійник уроджена і вихована в Україні, є віртуозом з міжнародною репутацією. Вона грала на своїм інструменті з блискучою легкістю, виконуючи ґліссанда і *швидкі арпеджіо правою рукою*, рівночасно граючи мелодії лівою. Композитор Ю. Олійник — також уроджене́ць України, отримав вищу освіту в ЗСА і є знаний як викладач музики в Сакраменто.

Про сам концерт Ґлакін висловився з признанням, зауважуючи, що в ньому є чимало зворушливих драматичних моментів та милозвучна оркестрація з багатьма мідними інструментами. Є тут багато гарних мелодій, цікаво застосованих в концерті.

Ґлакін був непевний, чи акустика приміщення, чи сама оркестра часом виказались заголосною для бандури. Все ж таки, на його думку, в багатьох місцях, де бандура була домінуючою, а особливо в каденціях, вона прозвучала знаменито з віртуозними пасажами, які виявили величезний діяпазон цього інструменту від найнижчих до найвищих тонів. Ґлакін зазначив, що прем'єра 2-го Концерту для бандури з оркестрою була найбільш важливою точкою програми цього вечора.

Приємно було почути враження ще одного критика 26-го жовтня на ранішній радіопередачі. Кларк Мітзе, який веде щоденну програму на станції KXPR KXJZ, сказав, що публіка міста Сакраменто щороку з зацікавленням очікує відкриття сезону оркестри „Камелія", бо знає, що тут буде якась нова несподіванка. І ось концерт в суботу, 21-го жовтня, під керівництвом диригентки Нен Вошбирн не розчарував публіку, бо всі мали нагоду почути інструмент, якого більшість *американців не тільки* не чула і не бачила, але і не знала, що такий існує. Інструментом цим є 65-струнна бандура, що є поєднанням лютні, цитри і арфи та інших струнних інструментів, а музика, яка була в програмі, — це американська прем'єра Концерту, написаного композитором Ю. Олійником, який перед програмою дав пояснення про цей незвичайний український інструмент, який навіть з електронічним посиленням звучав ніжно як арфа, а в голосніших моментах мав брилянтний тембр, подібний до фортепіяна з часів Моцарта. Оля Олійник виявилась за-

(Закінчення на стор. 3)

Раїса Руденко

УРП ПРАГНЕ ДО ВЛАДИ

Чутки про кризу в Українській Республіканській Партії поширилися відтоді, як у лютому 1995 року її почесний голова Левко Лук'яненко назвав угодовським становище партії щодо першого Президента України Леоніда Кравчука. Критику з уст такого поважного політика із середовища республіканців дуже широко розголошувала і коментувала преса. Це не могло не позначитися на популярності УРП. Ліві сили раділи, що у найпопулярнішій та другій за величиною — після НРУ — партії назріває розкол, а деякі прихильники УРП повірили, що підтримка Кравчука дуже підірвала авторитет партії.

Однак і ті й інші помилилися. УРП не розкололася і не розпалася. Щоправда, недоброзичлива пропаґанда сприяла тому, що Михайло Горинь програв Стапанові Хмарі у виборах до Верховної Ради і ряди партії почали зростати повільніше. Але голова УРП М. Гориня не випадково кожного разу обирали одноголосно. Мудрий політик, чудовий промовець, добрий адміністратор і господар, він забезпечив партію необхідними грішми, щоб оплачувати фантастично високі суми за приміщення, зарплатню працівникам і налагодити добру видавничу справу. УРП має навіть власну друкарню. А кількість видань УРП сягнуло понад 50.

Але там, де починається критика, добрих справ не помічають, вишукують лише щось неґативне. Отож напередодні 6-го з'їзду УРП, який відбувся 21-22-го жовтня, багато хто пророкував їй розкол і розвал. Уже на самому з'їзді Рада УРП висунула на голову двох кандидатів — Михайла Гориня і Левка Лук'яненка. Однак неважко було передбачити, що Л. Лук'яненко відмовився від цього посту з огляду на вік і зайняття у Верховній Раді, М. Горинь вже й раніше заявляв, що не висуватиме свою кандидатуру, щоб за рекомендацією того ж Лук'яненка, дати нагоду молодим. Отож з'їзд висунув ще сімох кандидатів: Миколу Горбаля, Володимира Чемериса, Олега Павлишина, Миколу Поровського, Олександра Шандрука, Олеся Шевченка та Богдана Ярошинського.

М. Горинь і Л. Лук'яненко, як і передбачалося, зняли свої кандидатури. Це саме зробили М. Горбаль, В. Чемерис, О. Павлишин, О. Шандрук і О. Шевченко. Залишилося два кандидати: М. Поровський і Б. Ярошинський. Переміг, як уже інформовано, Б. Ярошинський — депутат Верховної Ради від Рівненської области. За нього проголосували 340 делеґатів. Проти було 139, можливо, тому, що Ярошинського мало знають.

Критики з одного боку оцінили такі зміни в керівництві УРП як спрощення і примітивізацію, інші вважають, що партія здобула шанс включити більше молоді та взяти курс на гнучкішу політику, щоб мати більший вплив у виборах у наступні роки. Наприклад, колишній Президент УНР в екзилі Микола Плав'юк висловив надію, що УРП і НРУ врахують помилки з попередніх років і дійдуть до порозуміння між собою, а також іншими національно-демократичними партіями.

М. Горинь сказав, що оскільки функціональних обов'язків у партії виконувати не буде, то в нього залишиться більше часу для громадсько-політичної діяльности і він продовжуватиме боротьбу за консолідацію української нації, за утвердження української держави і всіляко допомагатиме новому керівництву УРП, якщо в цьому виникне потреба.

Л. Лук'яненко вважає, що УРП на практиці здійснила один із організаційних принципів — принцип ротації кадрів. Це, на його думку, було потрібно для того, щоб уникнути застою в діяльності партії. Лук'яненко висловив побажання, щоб подібна ротація кадрів відбулася і в НРУ, тоді, можливо, настали б сприятливіші умови для зближення цих двох партій, для співпраці їх у питаннях укріплення незалежности України та добробуту її народу.

Можливо, так і станеться, бо перше привітання Богданові Ярошинському надійшло саме від Народного Руху України. Отож УРП перемогла кризу, успішно уникнула розколу і має наміри посилити свій вплив в урядових структурах.

Володимир Романюк,
Україна

ВПЕВНЕНІ КРОКИ „БОЙКІВЩИНИ"

II

„Бойківщина" — організація елітарна, з не так вже й багатьма, в порівнянні з деякими іншими, членами. І в статуті товариства виразно записано: якщо людина не працює конкретно, то автоматично вибуває з членства. Очевидно, що потреба в голосуванні при цьому відпадає, бо до „Бойківщини" приймають далеко не так, як, скажімо, приймали діда того ж Любомира Сікори в 1948 році до колгоспу: селом чи присілком...

На сьогодні, попри те, що не все зорганізовано ще так, як би того хотілося, „Бойківщина" має три великі й цікаві об'єднання людей — представників уже нинішньої української еліти, які жертвують не лише своїм особистим часом, а й фінансово, мають здорову думку, досвід і плідно працюють для виконання, принаймні, статутових завдань товариства.

Гарно відізвався Любомир Сікора про надзвичайно працьовиту людину, літератора, ще донедавна голову філії товариства на Закарпатті Василя Пагирю — людину, яка своє життя посвятила бойкам та, хоч і вже на пенсії, далі робить свою справу віддано й професійно. Серед палких ентузіястів бойківської справи — пластовий сеньйор з Мукачева Василь Белей-„Моґікан", кандидат сільськогосподарських наук Семен Киричун зі Сваляви — головний ще недавно мистецтвознавець колишньої УССР, але по-справжньому свідомий українець з когорти тих, що активно протистоять русинізації Закарпаття.

Ярослав Радевич-Винницький розповів, що в тому ж Закарпатті проведено науково-теоретичну конференцію, присвячену 130-ій річниці з дня смерти Олександра Духновича, яка називалася словами з вірша О. Духновича: „Карпати не розлучать вічно нас!"

Відомо, що деякі політикани й тепер хотіли б представити О. Духновича речником русинізму, тобто буцімно він доводив, що русини — то окремий народ, і таке інше. Все це, м'яко кажучи, далеке від істини, і завданням згаданої конференції було спростувати подібні інсинуації. Найбільше до цієї справи спростування причинилися не лише письменники Іван Чопей, Василь Пагиря, а й серйозні науковці з різних ділянок. Зокрема, історик Микола Веґеш, відомий етнограф Іван Хланта, кандидат технічних наук, що свого часу поневірявся по брежнєвських таборах за свою проукраїнську діяльність, Олександер Орос. Останній, до речі, серйозно зайнявшись палеографією (наука про стародавні друки), взявся довести, що українське книгодрукування розпочалося на Закарпатті, а не німцем Фіолем у Кракові чи Іваном Федоровим у Львові, як це вважалося досі. Крім того, за твердженням О. Ороса, в мукачівському монастирі була велика книгозбірня зі стародруками, але в час, коли большевизм розправлявся з греко-католицизмом, він зліквідував і згадану бібліотеку, частину якої, щоправда, було переведено до Ужгородського Університету. Відтак директор університетської бібліотеки загадково загинув, а ті найдревніші наші стародруки опинился в ленінградському Ермітажі та в бібліотеках Москви...

Своїм завданням „Бойківщина" вважає й те, аби довести, що український народ — народ єдиний, який складається з субетнічних груп: слобожанців, подолян, поліщуків, покутян, бойків, лемків, гуцулів. Бо філософія товариства така: чим розвинутіші, багатші будуть ці субетнічні групи, тим сильнішою та вільнішою буде наша Україна. Бо, як день Божий, зрозуміло: чим більше гарних квітів матиме квітник, тим пишнішим він буде. Ото ж гасло „Бойківщини": „Єдність — у різноманітності!" — не випадкове.

„Бойківщина" хоче і будує Україну „знизу". Вчені кажуть, що щось велике сприймається тільки розумом. Маємо додати, що менше, з яких складається оте велике, сприймається і розумом, і почуттям. Бо щодня бачимо наші гори, ріки, поля, сади і прикипаємо серцем гарячим до отієї своєї малої батьківщини та й крізь неї, наче крізь призму, глядимо на нашу велику Батьківщину — Україну.

Товариство „Бойківщина" має свої чітко визначені лінії праці. Передовсім — це відродження українського села. Ми живемо практично в самому центрі Европи, але чи всі наші села є, так би мовити, европейського рівня? На жаль, далеко не всі. Ото ж „Бойківщина" хоче відродити наші села як економічно й екологічно, так і культурно й мистецьки. Благородна мета!

І ще: жодна українська дитина (тим паче — дитина обдарована) не має пропасти для України. Любомир Сікора, один з тих, які зорганізували на Бойківщині Малу Академію Мистецтв. Знаходиться вона в селі Підбуж, у горах Дрогобиччини. Любомир розповів, що згадану академію допоміг зорганізувати проректор Української Художньої Академії у Львові, член Ради „Бойківщини", професор Дмитро Крвавич. Вихованці академії навчаються за спеціяльною програмою, в т. ч. вивчають декілька іноземних мов, як от: грецьку, латинську, англійську і ще котрусь за бажанням. Академію створено для відтворення української елітарної культури і приймаються до неї на навчання лише діти селян Сколівського, Турківського, Самбірського, Старосамбірського й Дрогобицького районів. За переконанням членів „Бойківщини", Україну мають будувати тільки українці, бо інакше колись про нас казатимуть, що ми, скажімо, шотляндці...

Цього року проводився всеукраїнський конкурс на кращі художні праці дітей. Згадана академія зайняла в ньому всі чільні місця, а окремі дитячі праці були визнані на рівні другого курсу Української Академії Мистецтв.

Тепер виробляються можливості створення фонду для підтримки особливо обдарованих дітей. Тут ще також, на разі, відчувається певна обережність: ще існує стереотип „гомо совєтікус" — ми боїмося приватної власности; одні борються проти „большевиків", а інші проти „національних злодіїв". Мусимо, одначе, вірити, що переступимо поріг нерозуміння. Тоді й буде при „Бойківщині" приватний фонд для тих українських дітей, які навчатимуться в українських школах.

Принагідно згадаємо, що в нинішньому році в усіх районах Бойківщини проходить бойківський конкурс „Малі бойки", перша тура якого відбудеться восени в Дрогобичі. Дивує: влада поставилася до проведення такого заходу уважно, а школа — доволі байдуже...

* * *

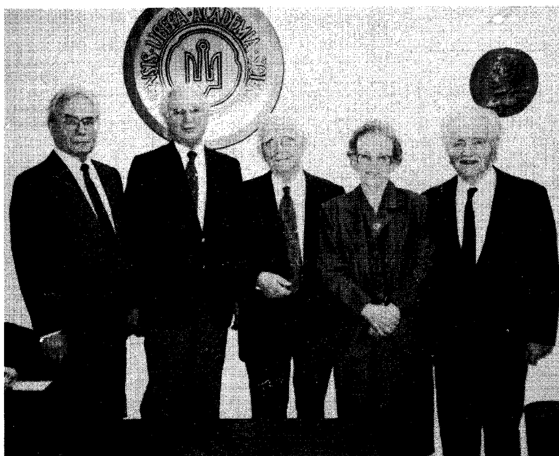
Товариство, про яке тут ведемо мову, видає свою газету „Бойки". У ній постійно виходить „Лемківська сторінка", а тепер ще й „Гуцульська сторінка". Тому що життя цих трьох українських субетностів тісно переплітається (особливо в Івано-Франківщині), підкреслюючи красу й багатство Карпатського краю, товариство видало й декілька цікавих книжок, а в плянах — видання науково-культурологічного збірника „Бойківщина". Хотіли також відновити випуск „Літопису Бойківщини", однак через незрозумілі причини Товариство „Бойківщина" з осідком у Філядельфії так і не дало ясної відповіді щодо повернення назви „Літопис Бойківщини" на наші землі. Зраштою, ще обіцяють...

Усі свої друковані праці „Бойківщина" дає людям практично безкоштовно. А це тому, що мета товариства — донести до відома нашого громадянина все, що формувало б у ньому здорову ментальність, ясну думку. Щоб думка ця не робила наш народ рабом. Щоб не доказували ми комусь, що ми є бойки. Щоб наша культурна діяльність, як слушно зау-

(Продовження на стор. 3)

50-РІЧЧЯ УВАН В КАНАДІ

Праця Української Вільної Академії Наук в Канаді починається з 1948 року з прибуттям до Канади проф. Дмитра Дорошенка, президента в тому часі всієї УВАН. З прибуттям до Канади двох інших членів Президії УВАН, а саме проф. Ярослава Рудницького і проф. Леоніда Білецького в наступному році, тут стала діяти повністю Президія УВАН, що була вибрана в 1945 році на перших установчих зборах УВАН в Німеччині. Сучасна Президія УВАН в Канаді, щоб вшанувати основоположників УВАН в Европі з їх 50-річчям праці, яку опісля продовжали в Канаді, а згодом в ЗСА, влаштувала 29-го вересня святочні сходини членства УВАН та запрошених гостей. Святкове засідання відбулося в приміщеннях УВАН з доповіддю д-ра Михайла Марунчака, колишнього президента УВАН та автора чисельних історичних праць з ділянки історії українців Канади. Вечір відкрив стосовним вступом президент УВАН проф. Михайло Тарнавецький, а проф. Ярослав Розумний, під сучасну пору декан Філологічного факультету УВУ, представив доповідача.



Фраґмент зі святкування УВАН у Вінніпезі. Під лоґом УВАН стоять (зліва): проф. Ярослав Розумний, проф. Михайло Тарнавецький, д-р Леонід Молодожанин (популярний скульптор Мол), Наталія Марунчак і д-р Михайло Марунчак.

Д-р М. Марунчак накреслив найперше широке тло часів закінчення Другої світової війни в Европі, коли з українською масою втікачів пішли на захід українські вчені. Журба за долю української науки спонукала їх спільно застановитися над їхнім організаційним життям та молодими кадрами учених, які мали виростати в діяспорі. Вони були свідомі, що наука має пов'язати українську еміґрацію з українським минулим й його сучасним, що вона має ставити перед свідомістю народу низку завдань та допомагати цьому народові їх вирішувати; що саме вони мають говорити світові об'єктивну правду про Україну та українців і здобувати приятелів в тій важкій ситуації, в якій знайшовся український народ після Першої світової війни.

В дні 15-го листопада 1945 року ці й інші проблеми були дискутовані в Авґсбурґу в таборових приміщеннях Соммер-Касерне й остаточно оформлено їх в „Тимчасовому положенні УВАН". Там теж схвалено одноголосно продовжувати ту працю, яку започаткували основоположники УВАН в Україні в 1918 році за часів Визвольних Змагань, і яку так безпощадно громили опісля червоні диктатори, пробуючи надати їй характер інтернаціональної московської прибудівки.

Учасники авґсбурських нарад схвалили також ось які принципи організаційного порядку. Членство УВАН організується згідно з науковими зацікавленнями в секціях (чи відділах), а разом всі творять одну наукову установу під проводом однієї Президії в складі голови, заступника і генерального секретаря. Першу президію творили: проф. Дмитро Дорошенко, президент, проф. Леонід Білецький, заступник, і проф. Володимир Міяковський, генеральний секретар, якого згодом замінив проф. Ярослав Рудницький. Президію вибиралось на три роки і перша Президія працювала до 1953 року в Европі і Канаді, наступна в ЗСА, там її очолював проф. Михайло Вєтухів, а опісля мала ротаційним порядком перейти до Европи. З уваги на великий відплив науковців за океан, Президія УВАН задержалася в Канаді. В Европі працювало 14 секцій УВАН, а серед них Секція ранньої історії та історії, як теж літератури і мовознавства. Вони були найчисельнішими і з них оформився провід УВАН. Працювали ще секції: археології, зоології, педагогії, етнографії та інші. За час перебування в Німеччині УВАН видала понад 60 наукових праць, а секції відбули понад 400 сесій і більших конференцій. В 1946 році УВАН нараховувала 149 членів, в 1952 — 225 (в трьох категоріях — дійсних членів, кореспондентів, співробітників). Тільки в 1952 році видала 18 назв, (Канада — 8, ЗСА — 5 і Німеччина — 5). Серед цих праць були теж друковані праці в чужих мовах — німецькій й англійській.

В Німеччині було теж створено Товариство Приятелів УВАН, яке очолював голова ЦПУЕН Василь Мудрий, ЦПУЕН в Німеччині визнали УВАН за центральну українську наукову установу. ЦПУЕН постаралося на першу скромну фінансову допомогу для академії в сумі 1,000 німецьких марок. Гонорарів за друковані праці для авторів не було, говорив доповідач, не тільки тому, що не було грошей, але теж тому, як писав в своїх нотатках президент Дорошенко, щоб дати „приклад дійсної і безкорисної праці". Жодних вирізнень не було, а всі були на одному пайку.

Тут доповідач навів приклад праці літнього Вадима Щербаківського, відомого етнолога та археографа, який враз з іншими вистоював в черзі, щоб дістати кухоль таборової горохівки, а пополудні засідав за стіл в кімнаті, де жили інші таборовики, щоб приготовитися на доповіді на вечір. Вечором чимчикував він до таборової світлиці, щоб говорити слухачам про передісторичні часи в Україні. Це був героїзм нашого вченого того часу, говорив доповідач.

При ліквідації таборів переміщених осіб багато наших вчених переселились за океан. В нових обставинах могли наші вчені вести свобідніше працю на наукових з'їздах. Робили вони це теж в Европі.

Закриваючи святковий вечір президент М. Тарнавецький заповів, що святкування УВАН, пов'язані виключно з Канадою, розпічнуться вже в 1997 році.

М. Григор

О. Герасименко...

(Закінчення зі стор. 2)

хоплюючим виконавцем і публіка бурхливими оплесками не дала їй зійти зі сцени, аж поки вона відіграла короткий, але також ефектний наддаток.

Надіємося, що в майбутньому подібні концерти з іншими симфонічними оркестрами відбудуться в інших містах ЗСА і Канади і дадуть нагоду Юрієві і Олі ще більше пропаґувати українську музику і наш рідний інструмент бандуру.

ВПЕВНЕНІ...

(Продовження зі стор. 2)

важив Ярослав Радевич-Винницький, не мусіла доказувати, що вона є добра чи ні, а що є вона державною та експансивною; має бути культурна ця діяльність наша не оборонною, а наступальною.

Ми не маємо глаголити: „Людоньки! Гляньте-но на нас, які ми файні, бо ми — бойки!" Ні, Бойківщина дала Україні й світові таких велетнів, як Юрій Дрогобич, Іван Франко, Августин Волошин, Стапан Витвицький, Степан Бандера, Андрій Мельник... Нам немає чого соромитися! Маємо зразки високої народної культури, культури професійної. І нема потреби доводити комусь, що ми є однією з найперших гілок на пишній кроні української нації. А треба дбати і все для того робити, аби гілка ця ставала ще гарнішою. Водночас бойки мають пам'ятати, що вони були і є лише частинкою великого українського народу. Вони це, очевидно, добре знають. Мабуть, і тому також „Бойківщина" плянує провести великий спільний фестиваль бойків, лемків і гуцулів.

Я запитав про, так би мовити, закордонну політику товариства, на що Любомир Сікора відповів:

— Нині наша держава не є в змозі ґарантувати нормальне наукове забезпечення етнічних меншин, які залишаються на територіях Румунії, Польщі, Словаччини (в т. ч. й Лемковина). З появою нових самостійних держав вони інакше почали дивитися на ці території, і почався процес прискорення асиміляції згаданих меншин. Тому наше товариство веде в цьому напрямку розвідку; нав'язуються контакти, ведеться праця про відповідні впливи на формування свідомости українця, який залишається там. У нас є здорові церковні стосунки. В часописі „Бойки" друкуємо статті та спілкуємося з Церквою в напрямку об'єднання в УГКЦ. Бо на сьогодні вона не є підпорядкована єдиному адміністративному центрові: на Закарпатті — своє, в Перемищині — своє, у Мадярщині — своє, в Румунії — своє, у нас, тут, — своє... Окрім того, провадимо працю в напрямку здорової наукової політики щодо утворення Патріярхату Української Національної Церкви.

(Продовження буде)

Появилося нове видання

Джерзі Сіті, Н.Дж. — З радістю треба привітати появу нового видання, чепурної книжки невеликого формату, бо всього 107 сторінок, авторства всім відомого, зокрема в діяспорі політично-громадського і пластового діяча Михайла Бажанського п. з. „Моя Карпатська Україна". Книжка, появилася 1995 року у Видавництві „Світовид" в Києві. Автором вступної статті та упорядником цього видання є Богдан Бойчук, а редактором Віктор Кордун. Книжка написана цікаво та має цілий ряд цікавих світлин, а крім того є працею людини, що в особливий спосіб переживала події своєї юности в рядах УВО-ОУН і Пласті. Пережиті автором події перед, під час і після змагань за утворення Карпатської України є дуже важливим політичним фактом в історії цілого українського народу. М. Бажанський своїми статтями, спогадами і нарисами тільки відхилив прецікаву сторінку тієї бувальщини.

М. Бажанський, як пише автор вступної статті Б. Бойчук „мав дві пристрасті: політично-громадське і пластове життя" і їм двом віддав усе — юність, молодість та понад 80 років повної творчої праці.

Згадану книжку авторства М. Бажанського можна купити в Ukrainian Book Store, 4430 Bernice, Warren, Mi. 48091; тел: (810) 754-0576. Книжка „Моя Карпатська Україна" коштує 7 дол. плюс кошти пересилки.

ЕДУАРД ШЕВАРДНАДЗЕ ЗНОВУ ОБРАНИЙ президентом Грузії у загальних виборах. За нього проголосувало близько 70 відс. виборців, тоді як за його головного суперника, першого секретаря ЦК Комуністичної партії Грузії, Д. Патіашвілі — менше 30 відс. Президент України Леонід Кучма надіслав із цієї нагоди вітальну телеграму новообраному грузинському президентові.

ЛЕХ ВАЛЕНСА МАЄ ДОБРІ ШАНСИ вдруге стати президентом Польщі. У першій турі президентських виборів він здобув третину голосів — приблизно так само, як і кандидат від лівих сил, колишній комуніст Александер Квасневський. Соратник Валенси з антикомуністичної боротьби, відомий дисидент і ліберальний інтелектуал Яцек Куронь фінішував третім із дев'ятьма відсотками. Експерти прогнозують, що в другій турі Квасневський залишиться, правдоподібно, з тими самими голосами, тим часом як більшість симпатиків Куроня й інших 14-ти кандидатів першої тури проголосує 19-го листопада за Валенсу як єдиного тепер антикомуністичного кандидата. "Після п'яти років таких складнющих реформ це дуже добрий результат, — прокоментував Валенса свій успіх. — Я впевнений, що в другій каденції допущуся значно менше помилок". Навесні цього року виглядало, що Валенса не має жодних шанс стати знов президентом: у квітні його підтримувало лише 7 відс. населення.

АМЕРИКАНСЬКА МЕДИЧНА СПІЛКА звітує, що зґвалтування і домашня брутальність послідовно нищать фізичну та ментальнустабільність країни. Понад 700,000 жінок річно є жертвами статевого насильства, яке тепер є одним із найбільш зростаючих злочинств у ЗСА. Президент згаданої медичної спілки Лоні Брістов твердить, що „статеве насильство є тихою і жорстокою епідемією, котра збільшується з дня на день і травматизує жінок і дітей нашої країни" . Цей злочин є оповитий мовчанкою та несправедливим громадським упередженням, які обвинувачують радше жертву, а не злочинця, що й є причиною страху жертв признаватися чи шукати лікарської допомоги. Подаючи деяку статистику виявляється, що 61 відсоток жертв є нижче 18 років, а три-четверті насильств є скоєні приятелями, знайомими чи членами родини.

У ЧЕЧНЮ З МОСКВИ знову приїхав колишній голова Верховної ради Російської Федерації Руслан Хасбулатов, чеченець з походження, щоб сприяти, як він висловився, „припиненню кривавого конфлікту". На цей раз Р. Хазбулатов запропонував росіянам „скасувати кримінальну справу проти президента Чечні Джохара Дудаєва і визнати його повноцінним у правному сенсі суб'єктом переговорів". Представник російського президента Олєг Лобов відхиклив цю пропозицію, однак в той самий час не погодився з точкою зору міністра внутрішніх справ Росії Анатолія Кулікова, нібито з чеченськими польовими командирами „неможливо вести переговорів". Зі свого боку, керівник чеченської делеґації Гож Агмед Яріханов запевнив, що „жоден з польових командирів нашого опору не вступить у сепаратні переговори з росіянами. Москва вже не один раз пробувала розколоти наш рух, однак успіху на мала і не матиме. Хоч деякі наші командири справді вступали у контакт з російськими військовими, але це було продиктовано тактичними міркуваннями і нічого спільного не мало з сепаратизмом".

У ДЕВ'ЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої найдоржчої і незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУСІ



бл. п.

МАРІЇ ТВЕРДОВСЬКОЇ

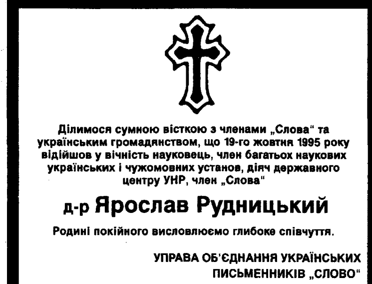
буде відправлена

П А Н А Х И Д А

в неділю 19-го листопада 1995 року о год. 11-ій перед полуднем у Свято-Троїцькій Катедрі Української Автокефальної Православної Церкви при 359 Broom вул. в Ню Йорку.

Про участь і молитви просять:

муж — МИКОЛА з дітьми і внуками



Ділимося сумною вісткою з членами „Слова" та українським громадянством, що 19-го жовтня 1995 року відійшов у вічність науковець, член багатьох наукових українських і чужомовних установ, діяч державного центру УНР, член „Слова"

д-р Ярослав Рудницький

Родині покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"



У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 6-го листопада 1995 р. відійшла у вічність на 79-му році життя наша найдорожча МАМА і ЧУЙНА БАБУСЯ

бл. п.

МАРІЯ САВИЦЬКА

з дому ГОЛОВАЧ

народжена 1-го лютого 1916 р. у Львові на Україні.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю 10-го листопада о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Насевича при 109 Іст Тейбор Ровд, Філядельфія, Па.

ПОХОРОН відбудеться в суботу 11-го листопада ц.р. о год. 9-ій ранку в похоронному заведенні та о год. 10-ій рано в українській католицькій церкві Благовіщення, яка знаходиться на Йорк вул. у Філядельфії, а опісля на український католицький цвинтар на Факс Чейсі, Па.

Горем прибиті:

донька	— ІРИНА СКУЛЬСЬКА
син	— МИРОН з дружиною ІРИНОЮ
внуки	— ДАРКО, ТАЇСА, МЕЛАСЯ, АНДРІЙ
племінниця зі Львова	— ОКСАНА КЕРКЕРА
племінник з Канади	— ЕДИК ГЕВАКОВСЬКИЙ
родини	— КОРОМЕЦЬ
	— САВИЦЬКИХ
	— ЙОВИКІВ
	— КОШІЛІВ
	— ГАЙДУЧКІВ
	— СКУЛЬСЬКИХ

ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні.

Замість квітів родина просить складати датки на дітей-інвалідів у Львові, товариство „Надія" або на Український Культурний Центр у Філядельфії, Па.

В пам'ять

бл. п. мгр. ЯРОСЛАВИ ЯРОСЕВИЧ, з дому ГЕРАС[...] МОВИЧ, замість квітів на її свіжу могилу складаєм пожертви на українських сиріт на Буковині, Україна

Ірина Шпитко	50.00 до
Ольга Федорів	20.00 –"
Мирослав Роговський	50.00 –"
Петро Григорович	50.00 –"

Вічна їй пам'ять!

УПРАВА ЦО[...]

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА, ТАТА, ДІДА, БРАТА, ШВАҐРА і ВУЙКА

бл. п.

о. диякона

БОГДАНА ЙОСАФАТА ТАРНАВСЬКОГО

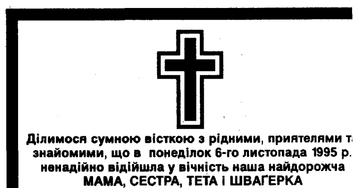
Заупокійні Святі Літургії будуть відправлені

в Бразилії;
Стемфорді, КТ;
Бостоні, Ма;
Озон Парку, Н. Й.;
Менвілі та
Порт Муррей, Н. Дж.

Просимо про молитви за вічний спокій його праведної душ[...]

дружина — АННА
діти — ЮРІЙ і ГАЛИНА з родинами

З цієї нагоди складаємо на українські студії в Гарвардсько[...] Університеті — 200.00 дол.



Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями т[...] знайомими, що в понеділок 6-го листопада 1995 р. ненадійно відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, СЕСТРА, ТЕТА і ШВАҐЕРКА

бл. п.

МИРОСЛАВА БОГА[...]

з дому МОСОРА

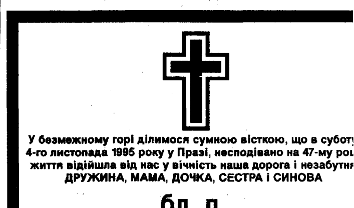
ПАРАСТАС — середа 8-го листопада 1995 р. о го[...] 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литви[...] Юніон, Н.Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в четвер 9-го листопада [...] год. 9:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюар[...]ку, Н. Дж., відтак на український православний цви[...]тар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

син	— АНДРІЙ з дружиною АННОЮ
сестри	— ЕВГЕНІЯ РАТИЧ
	— ЛЮБА ЛАПИЧАК-ЛЕСЬКО з мужем МИХАЇЛОМ
сестрінки	— НЕСТОР ОЛЕСНИЦЬКИЙ з родиною
	— ТАРАС ОЛЕСНИЦЬКИЙ з родиною
	— ЛЮБОДАР ОЛЕСНИЦЬКИЙ з родиною
	— МИРОН ОЛЕСНИЦЬКИЙ з родиною

та ближча і дальша родина в ЗСА й Европі.



У безмежному горі ділимося сумною вісткою, що в субот[...] 4-го листопада 1995 року у Празі, несподівано на 47-му ро[...] життя відійшла від нас у вічність наша дорога і незабутн[...] ДРУЖИНА, МАМА, ДОЧКА, СЕСТРА і СИНОВА

бл. п.

ОКСАНА СКУБ'ЯК-КУПЧИНСЬКА

ПАНАХИДА відбудеться в неділю 12-го листопад[...] 1995 року о год. 6-ій веч. у похоронному заведенні Му[...]зики: 2157 West Chicago Ave., Chicago, III.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок 13-го листопад[...] 1995 року о год. 9-ій ранку у похоронному заведен[...] Музики, а о год. 9:30 рано — в церкві св. Миколая [...] Чикаго, Ілл. і пізніше на цвинтарі св. Миколая.

Горем прибиті:

муж	— РОМАН
син	— МАРКІЯН
батьки	— ІВАН і КАТЕРИНА СКУБ'ЯКИ
брати	— ІГОР з дружиною ГАНДЗЕЮ і дітьми ТАЄЮ і МАРКОМ
	— ОЛЕГ з дружиною ЛЮБОЮ та дітьми ТАНЕЮ І НІНОЮ
сестра	— ЛІДА ЧАЧОР з чоловіко[...] ДМИТРОМ і дітьми МИКОЛОЮ і НАТАЛКОЮ
мама	— МАРІЯ САВЧАК
шваґер	— МИХАЙЛО САВЧАК з дружиною АННОЮ-ЛІЗОК

ближча і дальша родина в ЗСА, Україні та Польщі.

Замість квітів на могилу просимо складати пожерт[...]ви для дітей, які постраждали від війни в Боснії.

4-ий Музичний конкурс ім. С. Людкевича в Торонто



Жюрі та учасники конкурсу.

Від 29-го вересня до 2-го жовтня в Торонто відбувся 4-ий Міжнародний конкурс ім. Станислава Людкевича, зорганізований зусиллями Українського музичного фестивалю і, в першу чергу, його ініціяторки та незмінного (впродовж ось уже 25-ти років) президента Марти Кравців-Барабаш.

На відміну від минулих конкурсів 1981, 1986 та 1990 років, в яких змагалася українська молодь з Канади та ЗСА, в цьогорічному вперше мали можливість взяти участь молоді виконавці з України. Це значно вплинуло на характер та рівень конкурсових змагань. Відомо, що в середовищі української діяспори Північної Америки обирати музику як фах вкрай непопулярно: як кажуть, „з того на хліб не заробиш". Тому в попередніх конкурсах ім. Людкевича виступали переважно здібні аматори. Щождо України, то як би дивним це не здавалося, навіть в умовах нинішньої тяжкої економічної скрути потяг талановитої молоді до музики, прагнення сягнути вершини професійної майстерности не применшується. Тож, зрозуміло, коли до участи в конкурсі 1995 року зголосилися студенти та абсольвенти вищих професійних музичних шкіл України, це відлякало (за винятком двох хоробрих) імовірних аплікантів з Канади. Отже, за географією 4-ий Конкурс Людкевича можна б назвати „виїздним конкурсом молодих музикантів України в Канаді", а за серйозністю конкурсових вимог та рівнем підготови учасників кваліфікувати згідно з відповідними міжнародними стандартами.

В конкурсі взяли участь 23 виконавці віком від 12 до 34 років у чотирьох категоріях: фортепіяно, скрипки, сольоспіву та бандури. Ясна річ, судити і оцінювати в такій ситуації справа особливо важка і відповідальна, тож до жюрі було запрошено досвідчених і авторитетних спеціялістів з різних ділянок музичного мистецтва. Це професор Торонтонської королівської консерваторії, лавреат міжнародних конкурсів, піяніст Кент Мек Вілліямс, заслужений артист України, піяніст та педагог Юрій Кречковський, заслужений артист України, концертмайстер Мехіканської симфонічної оркестри, скрипаль Михайло Медвідь, солістка Канадської оперної компанії та торонтонської опери Роксоляна Росляк, знана в минулому концертова співачка Ія Мацюк (ЗСА), композитор, піяніст та диригент Зеновій Лавришин, доктор музикології Дагмара Дувірак, відома концертова бандуристка та педагог Оля Герасименко та Мирослав Дяковський — бандурист і дослідник кобзарського мистецтва.

На базі прослухування двох турів конкурсу, що вимагали від кожного учасника виконання складних музичних творів різних форм та стильових епох, жюрі вибрало найдостойніших, які і стали лавреатами і виступили у фінальному концерті.

В клясі скрипки завдання жюрі виявилося відносно простим, оскільки виступало лише троє учасників, один з яких (львів'янин Володимир Баран) явно поступався двом іншим претендентам. Катерина Бадаєва, учениця Київського музичного училища, володіє прекрасним, співучим, сильним звуком та яскраво артистичною, романтичною манерою висловлювання. Проте, в технічному відношенні її програма була надто легкою і не дала можливости вповні виявити весь комплекс необхідних виконавських якостей. Абсольвентка Київської консерваторії ім. П. Чайковського Тереса Охранчук, навпаки, показала дуже складну і різноманітну за виконавськими можливостями програму, однак їй бракувало сценічної розкутости та артизму. Врахувавши все це, жюрі вирішило не присуджувати першої та другої нагород, а третю поділити між Т. Охранчук і К. Бадаєвою.

Зате в категорії бандуристів лідер визначився відразу. Виступ Олега Созанського, 22-річного студента Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові, став справжньою окрасою конкурсу. Віртуозне володіння технікою гри на двох типах бандур — харківській та чернігівській, — яскраво емоційне втілення художнього задуму виконуваних композицій, прекрасний сценічний образ — все це викликало щире захоплення публіки та здобуло найвище визнання у жюрі. Третю нагороду (другу вирішено не присуджувати) отримала педагог Донецької консерваторії Олена Симонова. Дві інші учасниці — канадійка Леся Михальська і Оксана Родак — удостоїлись дипломів.

Найдраматичніші конкурсні баталії розгорнулися між піяністами та співаками. В клясі фортепіяну з-поміж семи учасників нагороди виборили три учасники — Еліна Совгір з Донецького (перша), львів'янин Яромир Боженко (друга) та киянин Олег Безбородько (третя). Студент Київської консерваторії Олег Безбородько — зрілий, вдумливий музикант, що володіє точним відчуттям стилю, розумною економністю виразових засобів та позбавленою зовнішньої афектації манерою висловлювання. Студентці Донецької консерваторії Олені Совгір властиві глибокий ліризм та одухотвореність виконання, схильність до інтимної задушевности, що окреслили основне коло образів її програми. А улюбленцем публіки став володар другої нагороди 17-річний учень Львівської спеціяльної музичної школи Яромир Боженко, мабуть, найперспективніший з усіх піяністів. Необмежені віртуозні можливості, свіже, небанальне відчуття музичного образу, величезний артистичний темперамент (часом надмірний, що властиве юности) дають підставу сподіватися, що в недалекому майбутньому Яромир утвердить авторитет українського піянізму на міжнародній сцені. Закінчуючи огляд конкурсу піяністів, не можна оминути двох наймолодших учасниць: 14-літню харків'янку Оксану Книш та, особливо, 12 літню киянку Олену Гаврилову: на свій вік дівчатка показали чудову технічну підготову і гідну подиву сценічну витримку, чим і викликали щирі симпатії публіки. За краще виконання твору українського композитора спеціяльну відзнаку жюрі отримала також студентка Львівського Вищого Інституту ім. Лисенка Ольга Цінкевич.

В категорії сольоспіву, де виступало дев'ять учасників, звання лавреатів завоювали три львів'янки та соліст з Донецького. Володарка третьої нагороди молода солістка Львівської опери Олександра Грабова викликала захоплення публіки чистим, сріблистим тембром голосу, майстерним володінням кольоратурною технікою та природнім сценічним чаром. Другу нагороду поділили студентки Львівського Вищого Музичного Інституту Софія Соловей та Світлана Годлевська. У Софії унікальне за тембром „альтове" сопрано, однаково рівне за звучанням у всіх регістрах. У Світлани — напрочуд багатий, повний і красивий тембр голосу, її виконання схвильовало непідробним драматизмом та емоційністю. А першої нагороди удостоївся найбільш досвідчений і зрілий співак — 30-літній соліст Донецької фільгармонії Олексій Воронін, що продемонстрував справжній професіоналізм у володінні як оперною так і камерною вокальною технікою і глибину втілення сценічного образу.

Отже, 4-ий Міжнародний конкурс ім. С. Людкевича успішно завершився. Що далі, які перспективи його розвитку на майбутнє? Наступний п'ятий конкурс мав би відбутися в 2000 році. Хотілося б, щоб у нове тисячоліття він вступив як справді міжнародний не лише за рівнем, а й за географічною належністю учасників, щоб у майстерності інтерпретації української музики змагалися молоді музиканти різних країн та національностей. Тільки тоді зможемо ствердити, що українське музичне мистецтво здобуло міжнародний авторитет і визнання у світі.

Дагмара Дувірак

ТЕНІС НА СОЮЗІВЦІ

Ю. Грабець здобув клюбовий чемпіонат КЛК



Фіналісти і організатори турніру.

Союзівка. — В останньому турнірі сезону на цій оселі УНСоюзу Юрій Грабець здобув третій раз чашу д-ра Ярослава Рожанковського і клюбовий чемпіонат Карпатського Лещатарського Клюбу.

У фіналі турніру, що відбувся 7-8-го жовтня, Ю. Грабець переміг Юрія Петрикевича вислідом 6-3, 6-4. У півфіналах Ю. Грабець елімінував Юрія Голюку, 6-1, 6-0, а Ю. Петрикевич Олька Терлецького, 5-7, 6-3, 6-2.

У групі жінок (чотири) Віра Попель перемогла Христину Карпевич 8-2 у про-сеті, Слава Стефанишин Віру Грабець 8-3. У фіналі перемогла С. Стефанишин над В. Попель 8-6.

Нагороди фіналістам вручив Юрій Попель, голова КЛК.

Турніром проводили інж. Роман Ракочий, ст., і Ю. Попель.

Помер...

(Закінчення зі стор. 1)

Переїхавши до ЗСА та поселившись в Ню Йорку, відразу включився в життя української громади, займаючи різні становища у її організаціях. Він колишній голова товариства „Обнова", колишній член пластового куреня „Чорноморців", довголітній голова крайового та місцевого Товариства „Самопоміч", заступник голови нюйоркського будівельного комітету церкви св. Юра та довголітній секретар 184-го Відділу Українського Народного Союзу. Був постійним ентузіястом підтримки української молоді, а зокрема, суботньої Школи Українознавства т-ва „Самопоміч" в Ню Йорку, опікуном якої був довгі роки. Взяті на себе обов'язки завжди виконував бездоганно.

У домі...

(Закінчення зі стор. 1)

льні в коридор оттавського Білого Дому, при 24 Сассекс драйв, вона побачила незнайомого мужчину з оголеним майже п'ятинчевим вістрям ножа, безшумно негайно повернулася до спальні, закриваючи за собою на ключ двоє дверей, та потелефонувала за поміччю. Прем'єр-міністер розбудився доперва коли почув звук закриття дверей та не міг вийти з дива зрівноваженості своєї дружини, прислуховуючись до її телефонічної розмови з поліцією. Перед репортерами засобів масової інформації заявив, що своєю швидкою опанованою реакцією його дружина врятувала їм життя.

Прибувші на місце члени Канадської королівської кінної поліції заарештували на другому поверсі згаданого непрошеного гостя. Ця подія вломy до резиденції прем'єр-міністра приголомшила та дуже занепокоїла канадське громадянство, бо досі не траплялось такого, щоб прем'єрміністрам Канади загрожувала небезпека.

Відділ згаданої поліції несе постійно службу на території резиденції обіжджаючи її всю раз на годину, але в самому будинку поліції немає. Майже 10 хвилин пройшло поки поліція появилася і заарештувала вломника.

Заарештованого вломника оттавський суд наказав віддати на 30-денне психіятричне обслідування поки розпочнеться його розправа.

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

Ковальчука, А. Фалька і М. Бойчука, були тут і головні радні Я. Гавур, М. Івашків, М. Маїк, С. Назарек, О. Напора, Л. Сосновський та почесний член Головної Ради Зенон Комоницький і головний контролер Михайло Родицький та секретарі УБС, які не займають вищих союзових постів.

Окрім названих, святочній громаді представлено також представників різних українських організацій та установ: УАКРада (д-р Р. Барановський), УСВТ „Чорноморська Січ" (М. Стебельський і О. Твардовський), Братство Першої УД УНА (В. Мазяр і П. Буняк), Українсько-Американські Ветерани (д-р Д. Боднарчук), УПА (О. Левицький), Українська Кредитівка в Ню Йорку (д-р Б. Кекіш), ОДВУ (В. Зуляк), ОДУМ (О. Шевченко), Український Народний Дім в Пассейку (Я. Петрик), українська католицька церква св. Володимира в Глен Спей (Б. Загайкевич), українська православна церква свв. Петра і Павла в Глен Спей (А. Філімончук).

Письмові привіти надіслали: почесний член Головної Ради УБС Катерина Доманчук-Баран, примабалерина Рома Прийма-Богачевська, Орест Ціпка — голова Кредитівки „Самопоміч" в Нюарку, Осип Данко — голова Українського Музею в Ню Йорку і д-р Олександер Білик — голова ЗУАДК.

Після привітів головну доповідь з нагоди 85-річчя УБСоюзу ентузіястично та виразно прочитав знаний письменник і довголітній радіожурналіст, колишній керівник українського відділу „Голосу Америки" Микола Француженко, вказуючи на важкий початковий період життя наших піонерів в Америці, на початки, розвиток і заслуги Українського Братського Союзу для української спільноти й України.

На закінчення ювілейної програми виступив хор „Ластівка" з Ню Джерзі під батутою о. Михайла Лева, який розважив публіку гарним виконанням українських пісень.

Свято закінчено молитвою, яку провів о. Іван Тишкевич.